

Transgraniczne przeprowadzanie dowodów w sprawach cywilnych i handlowych w Unii Europejskiej. Komentarz

Przejdź do produktu na ksiegarnia.beck.pl

Wstęp

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/1783 z 25.11.2020 r. w sprawie współpracy między sądami państw członkowskich przy przeprowadzaniu dowodów w sprawach cywilnych lub handlowych (przeprowadzanie dowodów) (Dz.Urz. UE L Nr 405, s. 1 ze sprost.) stosuje się od 1.7.2022 r. do transgranicznego przeprowadzania dowodów przez sądy we wszystkich państwach członkowskich Unii Europejskiej, z wyłączeniem Danii.

Rozporządzenie Nr 2020/1783 ma charakter fakultatywny wobec innych metod gromadzenia materiału dowodowego przewidzianych przez prawo krajowe państw członkowskich i nie stanowi przeszkody do zawierania przez państwa członkowskie umów lub porozumień mających na celu dalsze ułatwienie współpracy w zakresie przeprowadzania dowodów, ale pod warunkiem, że będą one zgodne z rozporządzeniem Nr 2020/1783.

Założeniem rozporządzenia Nr 2020/1783 jest ustanowienie mechanizmów ułatwiających współpracę między sądami państw członkowskich w zakresie transgranicznego przeprowadzania dowodów, które nie dokonuje uniformizacji metod przeprowadzania środków dowodowych w sporach transgranicznych pomiędzy państwami członkowskimi.

Na gruncie rozporządzenia Nr 2020/1783 z wnioskiem o przeprowadzenie dowodu do właściwego sądu innego państwa członkowskiego (rekwizycja czynna), lub przeprowadzenie dowodu bezpośrednio w innym państwie członkowskim (rekwizycja bierna) można się zwrócić jedynie w celu uzyskania dowodu, który jest przeznaczony do wykorzystania w toczącym się postępowaniu lub przyszłym postępowaniu sądowym.

Rozporządzenie Nr 2020/1783 dopuszcza przeprowadzanie dowodów także przez przedstawicieli dyplomatycznych lub urzędników konsularnych, bezpośrednie przeprowadzanie dowodów za pośrednictwem wideokonferencji lub innych technologii porozumiewania się na odległość, a także przeprowadzanie dowodów przez przedstawicieli dyplomatycznych lub urzędników konsularnych.

Pojęcie „przeprowadzenie dowodu” w rozporządzeniu Nr 2020/1783 nie zostało precyzyjnie zdefiniowane i podlega wykładni autonomicznej, ale niewątpliwie znajdzie ono zastosowanie w szczególności do przesłuchania świadków, stron, biegłych, nadesłania informacji, przedstawienia dokumentów, zapoznania się z dokumentem, badania autentyczności dokumentów, ustalenia faktów, zbadania miejsca zdarzenia w innym państwie członkowskim, zabezpieczenia i uzyskania dowodów, a także w sprawach małżeńskich i w sprawach dotyczących odpowiedzialności rodzicielskiej oraz w sprawie uprowadzenia dziecka za granicę.

Wykonanie wniosku o przeprowadzenie dowodu przez sąd wezwany powoduje konieczność niezwłocznego przekazania sądowi wzywającemu dokumentów potwierdzających jego wykonanie. Z perspektywy sądu polskiego jako sądu wezwanego zwraca on dokumenty potwierdzające wykonanie wniosku o przeprowadzenie dowodu

Wstęp

np. protokoły zeznań świadka (art. 271 KPC), zeznania świadka składane na piśmie (art. 271¹ KPC), konfrontacji świadków (art. 272 KPC), przesłuchania świadka z udziałem biegłego lekarza lub psychologa (art. 272¹ KPC), przesłuchania strony (art. 299 KPC), opinię biegłego wraz z opiniami uzupełniającymi (art. 285, 286 KPC), opinię sporządzoną na zlecenie organu władzy publicznej w innym postępowaniu przewidzianym przez ustawę (art. 278¹ KPC), opinię instytutu naukowego lub naukowo-badawczego wraz z opiniami uzupełniającymi (art. 290 KPC), opinię opiniodawczego zespołu sądowych specjalistów (art. 290¹ KPC), protokół oględzin bez udziału lub z udziałem biegłych, a także w połączeniu z przesłuchaniem świadków (art. 292 KPC), tłumaczenia dokonane przez tłumacza przysięgłego (art. 265 KPC), dowody z dokumentów zawierających zapis obrazu lub dźwięku (art. 308 KPC), sprawozdanie z grupowego badania krwi (art. 307 KPC), a także wydane w toku wykonywania wniosku o przeprowadzenie dowodu wezwania (art. 262, 278 KPC), zarządzenia i postanowienia sądu wezwanego. Wniosek o pobranie krwi może być przeprowadzany np. w postępowaniu o ustalenie lub zaprzeczenie ojcostwa (art. 63–72 KRO).

Cyfryzacja wymiaru sprawiedliwości powoduje, że wnioski i zawiadomienia na podstawie rozporządzenia Nr 2020/1783 są przekazywane za pośrednictwem bezpiecznego i niezawodnego zdecentralizowanego systemu informatycznego składającego się z krajowych systemów informatycznych.

Komentarz do rozporządzenia Nr 2020/1783 został przygotowany dla sędziów, radców prawnych, adwokatów, notariuszy, prokuratorów, a także teoretyków prawa i studentów.

prof. zw. dr hab. *Jacek Gołaczyński*
Sędzia Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu

Dr Marek Zalisko
Radca prawny

Wrocław, październik 2025 r.

Przejdź do księgarni →

ksiegarnia.beck.pl